

Υλοποιήθηκε/ Συνεχής Δράση
Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Σε εξέλιξη
Δεν υλοποιήθηκε

Σχέδιο Δράσης 2013-2016

ΠΡΟΛΗΨΗ

Στόχος: Α. Στήριξη των ευάλωτων ομάδων ως προς την αποτροπή της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και παροχή προγραμμάτων σε περιοχές υψηλού κινδύνου¹

Δράση	Εργαλεία Αξιολόγησης	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Συντονισμός όλων των υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται σε σχέση με τις ευάλωτες ομάδες, με στόχο την ανάπτυξη προτάσεων, την καθιέρωση	Επισκόπηση της Προόδου - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Οικονομικών Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Υπουργείο Υγείας	Συνεχής Δράση

¹ Ευάλωτες ομάδες θεωρούνται: παιδιά που εγκαταλείπουν το σχολείο, μαθητές/στρατιώτες σε πειραματική χρήση νόμιμων και παράνομων ουσιών, παιδιά φυλακισμένων, παιδιά ψυχικά ασθενών γονιών, παιδιά εξαρτημένων ατόμων, παιδιά που έχουν δεχθεί σεξουαλική κακοποίηση, παιδιά υπό την επιμέλεια του κράτους, παιδιά ανέργων γονιών, έγκυες γυναίκες που κάνουν χρήση αλκοόλ και κατ' επανάληψη παραβάτες σε σχέση με την οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ.

συνεργασιών και την προώθηση προγραμμάτων			Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπουργείο Άμυνας Αστυνομία Κύπρου Νομική Υπηρεσία ΜΚΟ Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου Ένωση Δήμων Κύπρου Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	
---	--	--	---	--

<p>2. Εντοπισμός, στο σχολικό περιβάλλον, και στήριξη των μαθητών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>Έκθεση αποτελεσμάτων για ευάλωτες ομάδες παιδιών 2017- ΕΚΤΕΠΝ</p>	<p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p> <p>Υπουργείο Υγείας</p> <p>Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου</p> <p>Ένωση Δήμων Κύπρου</p> <p>Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου</p> <p>ΜΚΟ</p> <p>Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Γονέων Δημοτικής</p> <p>Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και Κηδεμόνων Δημόσιων Σχολείων Μέσης & Τεχνικής Εκπαίδευσης</p>	<p>Συνεχής Δράση</p>
--	---	--	--	----------------------

			Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού (ΠΣΣΕ)	
3. Εντοπισμός και παραπομπή στις κατάλληλες υποστηρικτικές δομές, παιδιών που εγκαταλείπουν το σχολείο, παιδιών ψυχικά ασθενών γονέων και παιδιών ουσιοεξαρτημένων γονέων	Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος - Υπουργείο Υγείας Έκθεση αποτελεσμάτων για ευάλωτες ομάδες παιδιών 2017- ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπουργείο Υγείας- Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	Δεν υλοποιήθηκε
4. Εντοπισμός, ενημέρωση και παραπομπή εγκύων γυναικών που κάνουν χρήση αλκοόλ	Έκθεση εφαρμογής της παρέμβασης - Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιήθηκε εν μέρει

	Έκθεση αποτελεσμάτων γενικού πληθυσμού (αλκοόλ) 2015-ΕΚΤΕΠΝ			
5. Εντοπισμός, παραπομπή και παροχή συστηματικής κοινωνικής φροντίδας σε ευάλωτες ομάδες (παιδιά εξαρτημένων στο αλκοόλ, παιδιά χρηστών, παιδιά ανέργων γονιών, αδέρφια των χρηστών και παιδιά φυλακισμένων)	Έκθεση εφαρμογής της παρέμβασης - Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Έκθεση αποτελεσμάτων για ευάλωτες ομάδες παιδιών 2017- ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Υπουργείο Υγείας Αστυνομία Κύπρου ΑΣΚ ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε εν μέρει
6. Παροχή προγραμμάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων για γονείς, σε επιλεγμένες ομάδες	Έκθεση εφαρμογής προγραμμάτων - Παγκύπρια Σχολή Γονέων	Παγκύπρια Σχολή Γονέων	Υπουργείο Υγείας Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ένωση Δήμων Κύπρου	Υλοποιήθηκε εν μέρει

			Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Αστυνομία Κύπρου	
7. Παροχή βραχείας παρέμβασης σε νεαρά άτομα που αποτείνονται στα ΤΑΕΠ λόγω μέθης	Έκθεση εφαρμογής παρέμβασης - Υπουργείο Υγείας- Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών & Δημόσιας Υγείας Νοσηλευτικές Υπηρεσίες	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιήθηκε εν μέρει
8. Αύξηση της προσβασιμότητας από τις ευάλωτες ομάδες, στα προγράμματα και υποδομές του ΟΝΕΚ	Έκθεση εφαρμογής προγραμμάτων - ΟΝΕΚ	Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	Υπουργείο Άμυνας Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Δεν υλοποιήθηκε

			Υπουργείο Υγείας Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ένωση Δήμων Κύπρου Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου ΜΚΟ	
9. Βελτίωση προσβασιμότητας από τις ευάλωτες ομάδες, σε δραστηριότητες αθλητικής ενασχόλησης	Έκθεση εφαρμογής προγραμμάτων - Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπουργείο Υγείας Ένωση Δήμων Κύπρου Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου Παγκύπρια	Υλοποιήθηκε

			<p>Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Γονέων Δημοτικής</p> <p>Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και Κηδεμόνων Δημόσιων Σχολείων Μέσης & Τεχνικής Εκπαίδευσης</p>	
<p>10. Παροχή δημιουργικής απογευματινής απασχόλησης σε παιδιά που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων - Ένωση Δήμων Κύπρου</p> <p>Έκθεση αποτελεσμάτων για ευάλωτες ομάδες παιδιών ΕΚΤΕΠΝ</p>	Ένωση Δήμων Κύπρου	<p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου</p> <p>ΜΚΟ</p> <p>Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Γονέων Δημοτικής</p> <p>Παγκύπρια Συνομοσπονδία</p>	Υλοποιήθηκε

			<p>Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και Κηδεμόνων Δημόσιων Σχολείων Μέσης & Τεχνικής Εκπαίδευσης</p> <p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p>	
<p>11. Προώθηση της συμμετοχής ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες, στο πρόγραμμα παροχής επιδοτούμενης εργασίας</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος - Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Τμήμα Εργασίας</p>	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου</p> <p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών</p> <p>Υπουργείο Υγείας</p>	<p>Δεν υλοποιήθηκε</p>
<p>12. Παροχή δημιουργικής απασχόλησης σε φυλάκια</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος - Υπουργείο Άμυνας – Διεύθυνση Υγειονομικού</p> <p>Β' μέρος της έρευνας</p>	<p>Υπουργείο Άμυνας</p>	<p>ΑΣΚ</p> <p>Αστυνομία Κύπρου</p> <p>ΜΚΟ</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>

	του 2012 στο Στρατό-ΕΚΤΕΠΝ		Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	
13. Παροχή διευκολύνσεων στους κληρωτούς στρατιώτες οι οποίοι έχουν εγκαταλείψει το σχολείο, με στόχο την εκπαίδευση ή την επαγγελματική τους κατάρτιση	Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος - Υπουργείο Άμυνας Β' μέρος της έρευνας του 2012 στο Στρατό-ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Άμυνας	Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Εσπερινά Λύκεια Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου	Υλοποιήθηκε
14. Στήριξη και διεύρυνση του Ανοικτού Σχολείου σε περιοχές υψηλού κινδύνου	Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Ένωση Δήμων Κύπρου	Υλοποιήθηκε
15. Στήριξη και διεύρυνση του	Έκθεση εφαρμογής του προγράμματος -	Υπουργείο Παιδείας και	Ένωση Δήμων Κύπρου	Υλοποιήθηκε

προγράμματος κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, της σχολικής αποτυχίας και της παραβατικότητας στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Έκθεση αποτελεσμάτων για ευάλωτες ομάδες παιδιών 2017- ΕΚΤΕΠΝ	Πολιτισμού		
---	--	------------	--	--

Στόχος: Β. Ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος ως προς τη χρήση

Δράση	Δείκτης	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Βελτίωση συνθηκών σε επιλεγμένα φυλάκια της Εθνικής Φρουράς	Έκθεση εφαρμογής της δράσης - Υπουργείο Άμυνας Β' μέρος της έρευνας του 2012 στο Στρατό-ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Άμυνας	ΑΣΚ Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε

<p>2. Διενέργεια συστηματικών αιματολογικών ή ουροληπτικών ελέγχων για λόγους ασφάλειας, στην Εθνική Φρουρά</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της δράσης - ΑΣΚ</p> <p>Β' μέρος της έρευνας του 2012 στο Στρατό-ΕΚΤΕΠΝ</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Υπουργείο Υγείας</p> <p>Υπουργείο Άμυνας</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>
<p>3. Προώθηση των μέτρων για στήριξη της εφαρμογής της νομοθεσίας για την πλήρη απαγόρευση του καπνίσματος, στο σχολείο</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της δράσης - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>Έκθεση Αποτελεσμάτων- ESPAD 2016- ΕΚΤΕΠΝ</p>	<p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p>		<p>Υλοποιήθηκε</p>
<p>4. Προώθηση των μέτρων για στήριξη της εφαρμογής της νομοθεσίας για την πλήρη απαγόρευση του καπνίσματος, στο στρατό</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της δράσης - Υπουργείο Άμυνας</p>	<p>Υπουργείο Άμυνας</p>		<p>Υλοποιήθηκε</p>

<p>5. Προώθηση των μέτρων για στήριξη της εφαρμογής των περιορισμών όσον αφορά στην έκθεση των νέων, στη διαφήμιση του αλκοόλ</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της δράσης - ΑΣΚ</p> <p>Έρευνα στο γενικό πληθυσμό 2015 - ΕΚΤΕΠΝ</p>	<p>ΑΣΚ</p> <p>Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου</p>	<p>Υπουργείο Εσωτερικών</p> <p>Φορέας Ελέγχου Διαφήμισης</p> <p>Σύνδεσμος Ζυθοποιών Κύπρου</p> <p>Σύνδεσμος Οινοποιείων Κύπρου</p> <p>Σύνδεσμος Εισαγωγέων και Διανομέων Αλκοολούχων ποτών Κύπρου</p>	<p>Συνεχής δράση</p>
---	--	---	---	----------------------

Στόχος: Γ. Προώθηση καθολικών δράσεων που να στηρίζουν α) της ευάλωτες ομάδες και β) τη δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος ως της τη χρήση

Δράση	Δείκτης	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Προώθηση διαδικτυακών υπηρεσιών με στόχο την παροχή ενημέρωσης, στήριξης και παραπομπής σε ενδεδειγμένες υπηρεσίες	Έκθεση εφαρμογής της δράσης - Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	ΑΣΚ Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
2. Διάχυση ενημέρωσης της νέους σχετικά με	Έκθεση εφαρμογής της δράσης - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Συνεχής δράση

<p>τους κινδύνους υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ και κατανάλωσης ενεργειακών αλκοολούχων ποτών</p>	<p>Έρευνα γενικού πληθυσμού 2015-ΕΚΤΕΠΝ</p>			
<p>3. Εκπαίδευση επαγγελματιών</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής των δράσεων - ΑΣΚ</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Εξειδικευμένα Ινστιτούτα</p> <p>Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου</p> <p>ΜΚΟ</p> <p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>Υπουργείο Άμυνας</p> <p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>

			Υπουργείο Υγείας Επαγγελματικές Οργανώσεις Αστυνομία Κύπρου	
4. Στήριξη του νέου αναλυτικού προγράμματος «Αγωγής Υγείας» του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με έμφαση στην πρόληψη των εξαρτησιογόνων ουσιών	Έκθεση εφαρμογής της δράσης - Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	ΑΣΚ ΜΚΟ Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	Υλοποιήθηκε
5. Διάδοση βέλτιστων πρακτικών που αφορούν στην πρόληψη	Έκθεση εφαρμογής της δράσης - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Εξειδικευμένα Ινστιτούτα Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε

			<p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>Υπουργείο Άμυνας</p> <p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p> <p>Υπουργείο Υγείας</p> <p>Επαγγελματικές Οργανώσεις</p> <p>Αστυνομία Κύπρου Ένωση Δήμων</p> <p>Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου</p>	
<p>6. Ενσωμάτωση θεμάτων σχετικών με την προαγωγή υγείας και την ουσιοεξάρτηση, στα προγράμματα σπουδών των επαγγελματιών</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της δράσης - ΑΣΚ</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού</p> <p>Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Υγείας</p>	<p>Υλοποιήθηκε εν μέρει</p>

υγείας, των επαγγελματιών κοινωνικής ευημερίας και των εκπαιδευτικών			Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Επαγγελματικές Οργανώσεις	
--	--	--	--	--

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ

Στόχος: Α. Λειτουργία στοχοθετημένων και εξειδικευμένων προγραμμάτων

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Λειτουργία παρεμβάσεων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των μεταναστών	Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων, Έρευνα για	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Δεν υλοποιήθηκε

	τους μετανάστες 2016 - ΕΚΤΕΠΝ			
2. Λειτουργία παρεμβάσεων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των γυναικών	Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων - ΕΚΤΕΠΝ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
3. Εφαρμογή ηλεκτρονικού προγράμματος συμβουλευτικής για άτομα που βρίσκονται στη χρήση και τις οικογένειες τους	Έκθεση εφαρμογής προγράμματος - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε

4. Λειτουργία εξειδικευμένων παρεμβάσεων στις δομές τοξικοεξάρτησης, για άτομα με διπλή διάγνωση	Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε εν μέρει - Σε εξέλιξη
--	------------------------------------	-----	-------------------------	-----------------------------------

Στόχος: Β. Αύξηση της προσβασιμότητας στη θεραπεία

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Συμπερίληψη υπηρεσιών άμεσης πρόσβασης στις θεραπευτικές δομές	Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε εν μέρει
2. Επέκταση του πρωτοκόλλου συνεργασίας για παραπομπή νεαρών χρηστών που έχουν συλληφθεί, σε θεραπευτικά κέντρα του μη κυβερνητικού τομέα	Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ Έκθεση Διευρυμένου Πρωτοκόλλου- ΕΚΤΕΠΝ	ΑΣΚ	Αστυνομία Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
3. Εφαρμογή του πρωτοκόλλου παραπομπής στρατιωτών στις δομές τοξικοεξάρτησης	Έκθεση εφαρμογής δράσης - Υπουργείο Άμυνας Β' μέρος της έρευνας του 2012 στο Στρατό-ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Άμυνας	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε

<p>4. Λειτουργία εντατικού ημερήσιου προγράμματος ενηλίκων σε όλες τις επαρχίες, με προτεραιότητα τη Λεμεσό</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής προγραμμάτων - ΑΣΚ</p> <p>Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων - ΕΚΤΕΠΝ</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Υπουργείο Υγείας</p> <p>ΜΚΟ</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>
<p>5. Προώθηση ευέλικτου ωραρίου λειτουργίας των θεραπευτικών δομών</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής δράσης - Υπουργείο Υγείας</p>	<p>Υπουργείο Υγείας</p>	<p>Υπουργείο Οικονομικών</p> <p>Μεικτή Επιτροπή Προσωπικού</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>
<p>6. Προώθηση των τροποποιήσεων του «Περί Περίθαλψης και Μεταχείρισης Τοξικομανών Νόμου»</p>	<p>Ψήφιση Νομοθεσίας</p>	<p>Υπουργείο Υγείας</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>

7. Διασφάλιση της επάρκειας των θεραπευτικών δομών που μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες του «Περί Περίθαλψης και Μεταχείρισης Τοξικομανών Νόμου»	Έκθεση εφαρμογής τροποποιημένης νομοθεσίας- ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
8. Κάλυψη Οδοιπορικών για τα άτομα που αποτείνονται για θεραπεία και τις οικογένειες τους	Έκθεση εφαρμογής δράσης- ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε

Στόχος: Γ. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των θεραπευτικών προγραμμάτων και δομών και συγκράτηση στη θεραπεία

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Στελέχωση των δομών με Λειτουργούς Τοξικοεξάρτησης	Έκθεση εφαρμογής δράσης - Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Δεν υλοποιήθηκε
2. Διαμόρφωση μηχανισμού αδειοδότησης γιατρών για παροχή θεραπείας με φαρμακευτική αγωγή	Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Δεν υλοποιήθηκε
3. Εφαρμογή και λειτουργία του ενιαίου	Έκθεση εφαρμογής συστήματος - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιήθηκε εν μέρει

συστήματος διαχείρισης της θεραπευτικής πορείας των ατόμων που αποτείνονται για θεραπεία			ΜΚΟ	
4. Θεσμοθέτηση της επιστημονικής εποπτείας και της εξωτερικής αξιολόγησης των δομών τοξικοεξάρτησης	Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
5. Αναβάθμιση των κτιριακών εγκαταστάσεων και της υποδομής των θεραπευτικών προγραμμάτων	Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε εν μέρει
6. Θεσμοθέτηση διαδικασίας υποβολής παραπόνων από τα άτομα που βρίσκονται σε θεραπεία	Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
7. Βελτίωση του	Έκθεση εφαρμογής	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Συνεχής Δράση

μηχανισμού συνεργασίας μεταξύ των θεραπευτικών δομών για σκοπούς διασφάλισης του θεραπευτικού συνεχούς	δράσης		ΜΚΟ	
---	--------	--	-----	--

Στόχος: Δ. Βελτίωση της θεραπευτικής μεταχείρισης στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Ενίσχυση της λειτουργίας του θεραπευτικού προγράμματος εντός των φυλακών για χρήστες νόμιμων και παράνομων ουσιών	Έκθεση εφαρμογής προγράμματος - Υπουργείο Υγείας – Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Και Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης – Τμήμα Φυλακών Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών - ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ΜΚΟ	Συνεχής Δράση

2. Εισαγωγή προγράμματος διαχείρισης φαρμακευτικών σκευασμάτων και φαρμακευτικής υποστήριξης στις Φυλακές, με βάση τις καλές πρακτικές	Έκθεση εφαρμογής προγράμματος - Υπουργείο Υγείας – Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης Υπουργείο Υγείας	Υλοποιήθηκε
--	---	------------------	--	-------------

Στόχος: Ε. Στήριξη των ατόμων που βρίσκονται στο στάδιο της κοινωνικής επανένταξης

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Ανάπτυξη συνεταιριστικών δράσεων με στόχο την οικονομική στήριξη, την κατάρτιση και την εργασιακή αποκατάσταση	Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Κοινωνικού Αποκλεισμού- ΕΚΤΕΠΝ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ΜΚΟ Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό	Δεν υλοποιήθηκε

			<p>Επιμελητήριο</p> <p>Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων</p> <p>Συνδικαλιστικές Οργανώσεις</p> <p>Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού</p> <p>Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου</p>	
<p>2. Εφαρμογή του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Βοήθειας για Επανάταξη Ατόμων με Ιστορικό Εξάρτησης</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής Σχεδίου - ΑΣΚ</p> <p>Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Κοινωνικού Αποκλεισμού- ΕΚΤΕΠΝ</p>	ΑΣΚ	<p>Υπουργείο Υγείας</p> <p>ΜΚΟ</p>	Συνεχής Δράση
<p>3. Σύνδεση των αποφυλακισθέντων που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα απεξάρτησης των</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής δράσης - ΑΣΚ</p> <p>Έκθεση Αποτελεσμάτων-</p>	ΑΣΚ	<p>Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων</p> <p>Υπουργείο Δικαιοσύνης</p>	Συνεχής δράση

Φυλακών, με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Επανάταξης και Επαγγελματικής Αποκατάστασης	Δείκτης Κοινωνικού Αποκλεισμού ΕΚΤΕΠΝ		και Δημόσιας Τάξης Υπουργείο Υγείας	
--	---------------------------------------	--	--	--

ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΛΑΒΗΣ

Στόχος: Α. Διασφάλιση της εφαρμογής πρακτικών μείωσης της βλάβης εντός του συστήματος υγείας

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Εφαρμογή σύντομων παρεμβάσεων στα ΤΑΕΠ για την αντιμετώπιση της λήψης υπερβολικής δόσης	Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων- Υπουργείο Υγείας – Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας Νοσηλευτικές Υπηρεσίες Έκθεση Αποτελεσμάτων- Έρευνα στα ΤΑΕΠ ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Υγείας	Σε εξέλιξη
2. Εφαρμογή συνεχούς εκπαίδευσης για το προσωπικό των ΤΑΕΠ	Έκθεση εφαρμογής δράσης - Υπουργείο Υγείας – Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας	Υπουργείο Υγείας		Δεν υλοποιήθηκε

	Υγείας			
--	--------	--	--	--

Στόχος: Β. Προώθηση της ασφαλούς νυχτερινής διασκέδασης

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Παροχή πληροφοριών και ενημερωτικού υλικού για τις παράνομες και νόμιμες ουσίες, από εκπαιδευμένα στελέχη σε χώρους διασκέδασης	Έκθεση εφαρμογής παρέμβασης - Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου Έκθεση Αποτελεσμάτων- Έρευνα γενικού πληθυσμού, Δείκτης (αυτοκινητιστικά δυστυχήματα, αλκοόλ) ΕΚΤΕΠΝ	Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	ΜΚΟ	Συνεχής Δράση

2. Εφαρμογή παρέμβασης «δουλειάς στο δρόμο» σε νυχτερινούς χώρους διασκέδασης	Έκθεση εφαρμογής παρέμβασης- ONEK Έκθεση Αποτελεσμάτων- Έρευνα γενικού πληθυσμού, Δείκτης (αυτοκινητιστικά δυστυχήματα, αλκοόλ) ΕΚΤΕΠΝ	Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου	ΜΚΟ	Συνεχής δράση
---	---	----------------------------	-----	---------------

Στόχος: Γ. Ενίσχυση των πρακτικών Μείωσης της Βλάβης εντός του θεραπευτικού συνεχούς

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Διασφάλιση πλουραλισμού θεραπευτικών και φαρμακευτικών επιλογών σε σχέση με	Έκθεση εφαρμογής δράσης - Υπουργείο Υγείας Έκθεση	Υπουργείο Υγείας	ΜΚΟ	Δεν υλοποιήθηκε

τη θεραπεία υποκατάστασης	Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων - ΕΚΤΕΠΝ			
2. Επέκταση των προγραμμάτων φαρμακευτικής υποστήριξης σε άλλες πόλεις	Έκθεση εφαρμογής προγραμμάτων - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων - ΕΚΤΕΠΝ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
3. Εφαρμογή προγράμματος δουλειάς στον δρόμο με στόχο τον εντοπισμό κρυμμένων πληθυσμών	Έκθεση εφαρμογής προγράμματος - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων-	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε εν μέρει

	Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων - ΕΚΤΕΠΝ			
4. Παροχή υπηρεσιών χορήγησης προφυλακτικών, συριγγών και ενημέρωσης για την ασφαλή χρήση, σε παγκύπρια βάση	Έκθεση εφαρμογής παρεμβάσεων - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων - ΕΚΤΕΠΝ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας Παγκύπριος Φαρμακευτικός Σύλλογος ΜΚΟ	Υλοποιήθηκε
5. Λειτουργία Προγράμματος Άμεσης Πρόσβασης για τους μετανάστες ουσιοεξαρτημένους	Έκθεση εφαρμογής προγράμματος - ΑΣΚ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Αίτησης	ΑΣΚ	ΜΚΟ	Δεν υλοποιήθηκε

	Θεραπείας, Δείκτης Επικράτησης Μολυσματικών Ασθενειών, Δείκτης Θανάτων, Έρευνα για Μετανάστες 2016- ΕΚΤΕΠΝ			
--	--	--	--	--

Στόχος: Δ. Μείωση περιστατικών οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ και παράνομων ουσιών

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός φορέας	Εμπλεκόμενοι φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1.Εφαρμογή συχνών και συστηματικών ελέγχων αλκοτέστ	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Αστυνομία Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Θανάτων, Δείκτης Παραβατικότητας που σχετίζεται με το αλκοόλ- ΕΚΤΕΠΝ	Αστυνομία Κύπρου	Υπουργείο Υγείας	Συνεχής Δράση

<p>2. Προώθηση τροποποιητικής νομοθεσίας σε σχέση με τη μείωση ορίου συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα και στην εκπνοή²</p>	<p>Ψήφιση Νομοθεσίας</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων Νομική Υπηρεσία Αστυνομία Κύπρου</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>
<p>3. Προώθηση τροποποιητικής νομοθεσίας με στόχο την αναστολή της άδειας οδήγησης για τους συστηματικούς παραβάτες</p>	<p>Ψήφιση Νομοθεσίας</p>	<p>ΑΣΚ</p>	<p>Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων Αστυνομία Κύπρου Νομική Υπηρεσία</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>

² Μείωση ορίου συγκέντρωσης αλκοόλης στο αίμα από 50mg/100ml στα 20mg/100ml και στην εκπνοή από 22mg/100ml στα 9mg/100ml για τις ακόλουθες κατηγορίες οδηγών: Αρχάριοι μέχρι 3 χρόνια από την απόκτηση άδειας και μαθητευόμενοι, οδηγοί φορτηγών, οδηγοί λεωφορείων, οδηγοί ταξί, οδηγοί οχημάτων που μεταφέρουν επικίνδυνα φορτία, οδηγοί μοτοσυκλέτας και μοτοποδηλάτου

<p>4. Εισαγωγή της νομοθεσίας για εφαρμογή του Νάρκοτεστ</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής νομοθεσίας- Αστυνομία Κύπρου – Τμήμα Τροχαίας Β'</p> <p>Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτης Θανάτων (αυτοκινητιστικά δυστυχήματα, αλκοόλ)- ΕΚΤΕΠΝ</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου</p>	<p>Υπουργείο Υγείας</p>	<p>Υλοποιήθηκε</p>
--	---	-------------------------	-------------------------	--------------------

ΠΥΛΩΝΑΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Στόχος: Α. Μείωση της διακίνησης των παράνομων ουσιών εξάρτησης

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Σύλληψη των παραγωγών, των διακινητών και των εμπόρων και κατάσχεση παράνομων ουσιών εξάρτησης	Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτες Συλλήψεις, Κατασχέσεις, Αριθμός Υποθέσεων, Εμπλεκόμενα Άτομα- ΕΚΤΕΠΝ	Αστυνομία Κύπρου	Υπουργείο Υγείας	Συνεχής Δράση
2. Διετής χαρτογράφηση των σημείων διανομής των παράνομων ουσιών εξάρτησης και αποτροπή της	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Υ.ΚΑ.Ν Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτες Συλλήψεις, Κατασχέσεις, Αριθμός	Αστυνομία Κύπρου		Συνεχής Δράση

διακίνησης μικροποσοτήτων	Υποθέσεων, Εμπλεκόμενα Άτομα- ΕΚΤΕΠΝ			
------------------------------	--	--	--	--

Στόχος: Β. Αποτροπή της εισαγωγής παράνομων ουσιών εξάρτησης στην Κυπριακή Δημοκρατία

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Αποτροπή της διακίνησης παράνομων ουσιών εξάρτησης μέσω των νόμιμων εισόδων	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου - ΥΚΑΝ Έκθεση	Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Οικονομικών		Συνεχής Δράση

της Κυπριακής Δημοκρατίας βάσει Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Αστυνομίας και Τμήματος Τελωνείων	Αποτελεσμάτων- Δείκτες Συλλήψεις, Κατασχέσεις, Αριθμός Υποθέσεων, Εμπλεκόμενα Άτομα- ΕΚΤΕΠΝ			
2. Διενέργεια στοχευόμενων ερευνών σε πτήσεις υψηλού κινδύνου	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου - ΥΚΑΝ	Αστυνομία Κύπρου	Υπουργείο Οικονομικών	Συνεχής Δράση
3. Διενέργεια στοχευόμενων ερευνών σε ύποπτα άτομα (passenger profile)	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου - ΥΚΑΝ	Αστυνομία Κύπρου	Υπουργείο Οικονομικών	Συνεχής Δράση

<p>4. Αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας των Υποκλιμακίων Αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου και του Λιμανιού Λεμεσού</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου - ΥΚΑΝ</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου</p>		<p>Σε εξέλιξη</p>
<p>5. Ανάπτυξη συνεργασίας των αρμοδίων φορέων με στόχο την αποτελεσματική επιτήρηση των μαρίνων</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Λιμενική και Ναυτική Αστυνομία</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Οικονομικών</p>	<p>Συνεχής Δράση</p>
<p>6. Συνεργασία μεταξύ των ταχυδρομικών υπηρεσιών, των</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- ΥΚΑΝ</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου</p>	<p>Υπουργείο Οικονομικών</p>	<p>Υλοποιήθηκε εν μέρει</p>

<p>ιδιωτικών εταιριών μεταφορών και των αρχών επιβολής του νόμου με στόχο την αποτροπή της εισαγωγής παράνομων ουσιών εξάρτησης</p>	<p>Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτες Συλλήψεις, Κατασχέσεις, Αριθμός Υποθέσεων, Εμπλεκόμενα Άτομα- ΕΚΤΕΠΝ</p>			
<p>7. Συνέχιση και αναβάθμιση του επιλεκτικού ελέγχου με στόχο την πρόληψη της διακίνησης παράνομων ουσιών εξάρτησης μέσω των σημείων διέλευσης, από τις περιοχές που δεν ελέγχονται από την ΚΔ, στις υπό των έλεγχο</p>	<p>Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου - ΥΚΑΝ Έκθεση Αποτελεσμάτων- Δείκτες Συλλήψεις, Κατασχέσεις, Αριθμός Υποθέσεων, Εμπλεκόμενα Άτομα-</p>	<p>Υπουργείο Οικονομικών</p>	<p>Αστυνομία Κύπρου</p>	<p>Συνεχής Δράση</p>

της περιοχής	ΕΚΤΕΠΝ			
8. Προώθηση του νομοσχεδίου για τροποποίηση του Περί Προστασίας του Απορρήτου της Επικοινωνίας (Παρακολούθηση Συνδιαλέξεων) Νόμου 92 (i/1996)	Ψήφιση Νομοθεσίας	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης	Αστυνομία Κύπρου	Σε εξέλιξη

Στόχος: Γ. Επιμόρφωση των μελών των αρχών επιβολής του νόμου

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Αστυνομική Ακαδημία	Αστυνομία Κύπρου	Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Υγείας Υπουργείο Οικονομικών	Συνεχής Δράση
2. Συνεχής εκπαίδευση σε θέματα νέων ψυχότροπων συνθετικών ουσιών	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Υπουργείο Υγείας – Γενικό Χημείο του Κράτους	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Οικονομικών Υπουργείο Υγείας Αστυνομία Κύπρου	Υλοποιήθηκε

--	--	--	--	--

Στόχος: Δ. Πρόληψη της διαθεσιμότητας και της διακίνησης Πρόδρομων και Νέων Συνθετικών Ουσιών

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Συνέχιση της λειτουργίας της Διαθεματικής Επιτροπής για σκοπούς έγκαιρου και αποτελεσματικού	Έκθεση πρακτικών των συναντήσεων- ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας Νομική Υπηρεσία Υπουργείο Οικονομικών Αστυνομία Κύπρου	Συνεχής Δράση

μηχανισμού σε σχέση με τις νέες ψυχότροπες ουσίες			ΕΚΤΕΠΝ	
2. Συμμετοχή στην Επιτροπή Προδρόμων Ουσιών της ΕΕ	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Υπουργείο Υγείας –Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Οικονομικών Υπουργείο Υγείας Αστυνομία Κύπρου	Συνεχής Δράση
3 . Υποβολή Εκθέσεων προς τα Ηνωμένα Έθνη σε σχέση με την παρακολούθηση της Εφαρμογής της Συνθήκης του 1988	Έκθεση εφαρμογής της Δράσης- Υπουργείο Υγείας –Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	Υπουργείο Υγείας	Υπουργείο Οικονομικών Υπουργείο Υγείας	Συνεχής Δράση

Στόχος: Ε. Πρόληψη της νομιμοποίησης των προσόδων από την εμπορία παράνομων ουσιών εξάρτησης

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Διερεύνηση της οικονομικής πτυχής υποθέσεων κατοχής και διακίνησης παράνομων ουσιών εξάρτησης για εντοπισμό των εσόδων	Έκθεση οικονομικής πτυχής- ΜΟΚΑΣ Έρευνα Κοινωνικού Κόστους- ΕΚΤΕΠΝ	Νομική Υπηρεσία	Αστυνομία Κύπρου	Συνεχής Δράση
2. Διερεύνηση περιουσιακών στοιχείων υπόπτων και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη μεθοδολογία και	Έκθεση διερεύνησης- ΜΟΚΑΣ Έρευνα Κοινωνικού Κόστους- ΕΚΤΕΠΝ	Νομική Υπηρεσία	Αστυνομία Κύπρου	Συνεχής Δράση

τις επιχειρησιακές προσεγγίσεις				
3. Ανάλυση πληροφοριών σχετικά με αναφορές για υποψίες ξεπλύματος βρώμικου χρήματος	Έκθεση ανάλυσης πληροφοριών- ΜΟΚΑΣ Έρευνα Κοινωνικού Κόστους- ΕΚΤΕΠΝ	Νομική Υπηρεσία		Συνεχής Δράση
4. Εφαρμογή των προληπτικών μέτρων για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος	Έκθεση εφαρμογής δράσης- ΜΟΚΑΣ Έρευνα Κοινωνικού Κόστους- ΕΚΤΕΠΝ 5	Νομική Υπηρεσία		Συνεχής Δράση

Στόχος: ΣΤ. Έλεγχος της διαθεσιμότητας των νόμιμων ουσιών εξάρτησης

Δράση	Δείκτης	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Αναθεώρηση του περί «Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών » Νόμου (Κεφ. 144)	Ψήφιση Νομοσχεδίου	ΑΣΚ	Υπουργείο Εσωτερικών Επαρχιακές Διοικήσεις Ένωση Δήμων Κύπρου Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου Υπουργείο Υγείας Υπουργείο Οικονομικών Αστυνομία Κύπρου Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού Συμβούλιο	Σε εξέλιξη

			Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ) Νομική Υπηρεσία	
2. Προώθηση μέτρων για πιο αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας για την πώληση ή την προμήθεια αλκοόλ σε άτομα κάτω των 17 ετών	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Υπουργείο Εσωτερικών ESPAD, Έρευνα γενικού πληθυσμού - ΕΚΤΕΠΝ	Υπουργείο Εσωτερικών και Αστυνομία Κύπρου	Ένωση Δήμων Κύπρου Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου Κυπριακός Σύνδεσμος Bartenders	Συνεχής Δράση
3. Διενέργεια συστηματικού ελέγχου στα περίπτερα κοντά στα Λύκεια και τις Τεχνικές Σχολές	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Ουλαμός Προλήψεως Εγκλημάτων	Αστυνομία Κύπρου		Συνεχής Δράση

παγκύπρια				
4. Παρακολούθηση του συστήματος χορήγησης αδειών για τη ρύθμιση της παραγωγής αλκοολούχων ποτών	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Υπουργείο Οικονομικών –Τμήμα Τελωνείων	Υπουργείο Οικονομικών	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ)	Συνεχής Δράση

Στόχος: Θ. Μείωση της κατανάλωσης από ανήλικους και αποτροπή της υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ μέσα από πολιτικές τιμολόγησης

Δράση	Δείκτης	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Εφαρμογή του φορολογικού συστήματος για το αλκοόλ όπου η φορολογία είναι σε αναλογία με την περιεκτικότητα του αλκοόλ ή βάσει τύπου ποτού	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Υπουργείο Οικονομικών – Τμήμα Τελωνείων	Υπουργείο Οικονομικών		Συνεχής Δράση

2. Εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου της Ευρώπης	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Υπουργείο Οικονομικών – Τμήμα Τελωνείων	Υπουργείο Οικονομικών		Συνεχής Δράση
---	--	-----------------------	--	---------------

ΠΥΛΩΝΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Στόχος: Α. Συνεργασία με Οργανισμούς της ΕΕ, Διεθνείς Οργανισμούς και Τρίτες Χώρες στον τομέα των ουσιών εξάρτησης

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Συμμετοχή στο Επιχειρησιακό Κέντρο στη Μεσόγειο (CECLAD-M) για την καταπολέμηση της διακίνησης παράνομων ουσιών εξάρτησης στη Μεσόγειο	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Υ.ΚΑ.Ν	Αστυνομία Κύπρου		Συνεχής Δράση
2. Συμμετοχή της Κύπρου σε επιχειρησιακά προγράμματα της	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Υ.ΚΑ.Ν	Αστυνομία Κύπρου		Υλοποιήθηκε

Europol				
3. Συμμετοχή της Κύπρου σε επιχειρήσεις της ΕΕ για τις παράνομες ουσίες εξάρτησης, σε επίπεδο τελωνειακής συνεργασίας	Έκθεση εφαρμογής δράσης- Υπουργείο Οικονομικών – Τμήμα Τελωνείων	Υπουργείο Οικονομικών	Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Υγείας	Υλοποιήθηκε
4. Συμμετοχή σε πρωτοβουλίες σχετικές με τις παράνομες ουσίες εξάρτησης της ΕΕ, του Ο.Η.Ε, του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων	Έκθεση πρακτικών-ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Εξωτερικών Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Οικονομικών Υπουργείο Υγείας	Υλοποιήθηκε
5. Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και επιτροπές σχετικές με τις παράνομες ουσίες εξάρτησης	Έκθεση πρακτικών-ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Εξωτερικών Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Οικονομικών	Υλοποιήθηκε

			Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης Υπουργείο Υγείας	
6. Συνέχιση της συνεργασίας με τους Αξιωματικούς Συνδέσμους ξένων χωρών	Έκθεση εφαρμογής της δράσης- Αστυνομία Κύπρου – Υ.ΚΑ.Ν	Αστυνομία Κύπρου	Υπουργείο Οικονομικών	Υλοποιήθηκε
7. Συνεργασίας της Κύπρου με τις γειτονικές χώρες	Έκθεση εφαρμογής της δράσης- Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Υπουργείο Εξωτερικών Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης	Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Οικονομικών	Υλοποιήθηκε
8. Υιοθέτηση των νέων δεικτών για τη Μείωση της Προσφοράς	Έκθεση υιοθέτησης των δεικτών- ΕΚΤΕΠΝ	ΑΣΚ/ΕΚΤΕΠΝ	Αστυνομία Κύπρου Υπουργείο Οικονομικών	Υλοποιήθηκε εν μέρει

			Υπουργείο Υγείας Νομική Υπηρεσία	
--	--	--	-------------------------------------	--

Στόχος: Β. Συνεργασία με Οργανισμούς της ΕΕ και Διεθνείς Οργανισμούς για σκοπούς εναρμόνισης των πολιτικών για το αλκοόλ

Δράση	Δείκτες	Συντονιστικός Φορέας	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Υλοποιήθηκε/ Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Δεν υλοποιήθηκε
1. Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας και επιτροπές σχετικές με το αλκοόλ	Έκθεση πρακτικών-ΑΣΚ	ΑΣΚ	Υπουργείο Υγείας	Συνεχής Δράση

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΔΡΑΣΕΙΣ
Υλοποιήθηκε/ Συνεχής Δράση	71
Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Σε εξέλιξη	16
Δεν υλοποιήθηκε	10
Σύνολο:	97

Πίνακας 1

ΠΥΛΩΝΑΣ	Υλοποιήθηκε/ Συνεχής Δράση	Υλοποιήθηκε εν μέρει/ Σε εξέλιξη	Δεν υλοποιήθηκε	Σύνολο
ΠΡΟΛΗΨΗ	18	5	3	26
ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΕΝΤΑΞΗ	16	4	4	24
ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΒΛΑΒΗΣ	8	2	3	13
ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	21	4	0	25
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	8	1	0	9

Πίνακας 2

Εισαγωγή

Η Εθνική Στρατηγική για την Αντιμετώπιση της Εξάρτησης από Παράνομες Ουσίες και την Επιβλαβή Χρήση Αλκοόλ 2013-2020, συνιστά το βασικό κείμενο πολιτικής για τις εξαρτήσεις και κατευθύνει τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες της Κυπριακής Πολιτείας για τη συγκεκριμένη οκταετία (διαθέσιμη στην ιστοσελίδα: <http://www.ask.org.cy/index.php/en/file/GMVIkiNhvS+hGYAsl9Rd6A==/>).

Η Εθνική Στρατηγική για την Αντιμετώπιση της Εξάρτησης από Παράνομες Ουσίες και την Επιβλαβή Χρήση Αλκοόλ 2013-2020 αποτελείται από 5 βασικούς τομείς παρέμβασης: **Πρόληψη, Θεραπεία και Κοινωνική Επανάταξη, Μείωση της Βλάβης, Ρύθμιση και Έλεγχος της Προσφοράς και Διεθνής Συνεργασία** και ενσωματώνει 4 εγκάρσια εργαλεία: Τεκμηρίωση, Αξιολόγηση, Έρευνα και Παρακολούθηση. Η υλοποίηση της Στρατηγικής, θα πραγματοποιηθεί μέσα από δύο Σχέδια Δράσης που καλύπτουν τις χρονικές περιόδους 2013-2016 και 2017-2020. Τα δύο Σχέδια είναι τετραετή, έτσι ώστε να επιτρέπουν την κατάλληλη ευελιξία που είναι απαραίτητη για σκοπούς αναπροσαρμογής των πολιτικών και μέτρων. Τα Σχέδια Δράσης, αναθέτουν σε φορείς την ευθύνη για εφαρμογή ή/και συντονισμό σε σχέση με συγκεκριμένες δράσεις του κάθε πυλώνα, ενώ τον συνολικό συντονισμό για παρακολούθηση της όλης υλοποίησης, έχει το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου (ΑΣΚ).

Το πρώτο Σχέδιο Δράσης 2013-2016 διαμορφώθηκε έχοντας ως βάση την παρούσα κατάσταση και τις ανάγκες που προκύπτουν από αυτή, καθώς και τις δυνατότητες, σε επίπεδο οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων, για υλοποίηση από τις υφιστάμενες υπηρεσίες. Το 2016 το ΑΣΚ προχώρησε σε μία αποτίμηση της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης (ΣΔ) 2013-2016, η οποία περιλάμβανε τις δυσκολίες που εντοπίστηκαν στην πορεία και διερεύνηση των δράσεων που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο νέο Σχέδιο Δράσης για τα έτη 2017-2020.

Στη διαδικασία αυτή, είχαν καλεστεί να συμβάλουν όλοι οι συνεργάτες του ΑΣΚ που έχουν εμπλοκή στην εφαρμογή του ΣΔ και που προέρχονται από κρατικές και μη Υπηρεσίες, Οργανισμούς, Φορείς, Προγράμματα, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Οργανωμένα Σύνολα.

Η διαδικασία που είχε ακολουθηθεί είχε ως εξής:

➤ **Ερωτηματολόγιο Αποτίμησης Προόδου**

Το ερωτηματολόγιο αποστάλθηκε σε όλους τους συνεργάτες ηλεκτρονικά, για να συμπληρωθεί ανώνυμα, με χρονικό περιθώριο ενός μήνα.

Στόχος του ερωτηματολογίου ήταν να εντοπίσει:

- Τις επιτυχίες ή/ και τυχόν εμπόδια ως προς την επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της Εθνικής Στρατηγικής
- Τη συνάφεια, προστιθέμενη αξία και επιρροή της Εθνικής Στρατηγικής σε σχέση με τις δράσεις των συνεργατών του ΑΣΚ
- Εισηγήσεις ως προς τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων
- Εισηγήσεις για Δράσεις για την επόμενη περίοδο μέχρι και το 2020.

Για όλα τα πιο πάνω τοποθετήθηκαν απαντώντας το ερωτηματολόγιο συνολικά 68 συνεργάτες του ΑΣΚ, οι οποίοι προέρχονταν από Υπουργεία/ κυβερνητικές Υπηρεσίες και Οργανισμούς (52%), μη κυβερνητικούς οργανισμούς (15%), Πανεπιστημιακά Ιδρύματα (9%), Φορείς Πρόληψης και Θεραπείας (13%), Οργανωμένα Σύνολα (3%), Ιδιωτικούς Οργανισμούς (4%) και άλλους (4%).

➤ **Συνεντεύξεις με κύριους εμπλεκόμενους στην υλοποίηση δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής**

Το ΑΣΚ διοργάνωσε συναντήσεις με τους Συντονιστικούς Φορείς συγκεκριμένων δράσεων του ΣΔ για μια εκτενέστερη ανάλυση της έκβασης των δράσεων και ειδικότερα αυτών όπου είχαν εντοπιστεί δυσκολίες στην υλοποίηση τους καθώς και για κατάθεση των δικών τους εισηγήσεων για το νέο ΣΔ 2017- 2020.

➤ **Ποσοτική αξιολόγηση**

Η ποσοτική αξιολόγηση βασίστηκε στα στοιχεία που συλλέγει το ΑΣΚ μέσα από τις εκθέσεις εφαρμογής των δράσεων καθώς και το Τμήμα Παρακολούθησης/ ΕΚΤΕΠΝ βάσει της παρακολούθησης των επιδημιολογικών δεικτών.

Για σκοπούς ποσοτικής αξιολόγησης χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία traffic light, όπου για κάθε δράση του Σχεδίου Δράση σημειώνεται κατά πόσο (α) έχει υλοποιηθεί ή είναι συνεχής δράση, (β) υλοποιήθηκε εν μέρει ή είναι σε εξέλιξη, (γ) δεν υλοποιήθηκε. Από το σύνολο των 97 δράσεων του ΣΔ 2013-2016, υλοποιήθηκαν πλήρως οι 71, υλοποιήθηκαν εν μέρει ή βρίσκονται σε εξέλιξη οι 16 και δεν έχουν υλοποιηθεί 10 δράσεις (Πίνακας 1). Στον Πίνακα 2 φαίνεται αναλυτικά η υλοποίηση των δράσεων ανά Πυλώνα.

Οι λόγοι που έχουν εντοπιστεί για μη υλοποίηση των δράσεων συμπεριλαμβάνουν την έλλειψη συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, νομοθετικούς περιορισμούς και την έλλειψη κονδυλίων και εξειδικευμένου προσωπικού.

Νέο Σχέδιο Δράσης για την περίοδο 2017- 2020

Λαμβάνοντας υπόψη τα απορρέοντα της διαδικασίας αξιολόγησης που ακολουθήθηκε, διαμορφώθηκε το νέο σχέδιο δράσης για την περίοδο 2017- 2020 στη βάση του logic model. Συγκεκριμένα στο νέο σχέδιο έχουν εισαχθεί τα εξής:

- Προτεραιότητες για την περίοδο 2017- 2020: Οι προτεραιότητες έχουν αριθμηθεί για σκοπούς διευκόλυνσης της παρακολούθησης του Σχεδίου, αλλά δεν έχουν μπει με σειρά προτεραιότητας και θεωρούνται εξίσου σημαντικές. Για παράδειγμα, η προτεραιότητα 1 είναι εξίσου σημαντική με την προτεραιότητα 13.
- Νέος Πυλώνας: Στο νέο σχέδιο δράσης έχει ενσωματωθεί και νέος πυλώνας για προώθηση της έρευνας, εκπαίδευσης και αξιολόγησης. Στόχος είναι η κατανόηση του φαινομένου και η λήψη κατάλληλων μέτρων/ παρεμβάσεων μέσω της πραγματοποίησης ερευνών καθώς και η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω της εκπαίδευσης των επαγγελματιών και της αξιολόγησης προγραμμάτων.
- Logic model: Με βάση αυτό το μοντέλο, η κάθε προτεραιότητα αναλύεται σε επιμέρους στόχους και δράσεις, ενώ για κάθε δράση σημειώνονται οι φορείς υλοποίησης, τα παραδοτέα, το αποτέλεσμα (άμεση αλλαγή που θα επιφέρει η δράση) και η επίπτωση (“impact” που θα επιφέρει η δράση στη γενική κατάσταση του φαινομένου).
- Νέοι συνεργάτες: Στην υλοποίηση του νέου Σχεδίου Δράσης, πέραν της συνεργασίας με τους υφιστάμενους συνεργάτες του ΑΣΚ, έχουν εντοπιστεί και άλλοι φορείς που καλούνται να συμβάλουν, όπως: οργανωμένα σύνολα νεολαίας, συμπεριλαμβανομένων της Κυπριακής Παιδοβουλής και της Ομάδας Εφήβων Συμβούλων της Επιτροπής Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η Γυναικολογική/ Μαιευτική Εταιρεία και η Παιδιατρική Εταιρεία του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Νοσηλευτών και Μαιών, ο Παγκύπριος Φαρμακευτικός Σύλλογος, ο Σύνδεσμος Διαιτολόγων και Διατροφολόγων Κύπρου, ο Σύνδεσμος Ψυχολόγων Κύπρου, ο Σύλλογος Ψυχολόγων Κύπρου, το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού, ο Επίτροπος Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ), τα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΙΕΕΚ), Παγκύπρια Συνομοσπονδία Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, το Γραφείο του Επιτροπών Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, το Γραφείο του Επιτροπών Προεδρίας για Ανθρωπιστικά Θέματα και Θέματα Αποδήμων.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της διαμόρφωσης ενός Σχεδίου Δράσης λαμβάνονται υπόψη οι καλές πρακτικές όπως αυτές ορίζονται επιστημονικά και μέσα από τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Στρατηγικές. Συνεπώς, προκύπτει στο Σχέδιο Δράσης να περιλαμβάνονται συγκεκριμένες δράσεις οι οποίες ενώ ενδεχομένως να υπάρξουν αντιστάσεις ή και δυσκολίες ως προς την υλοποίηση τους, αποφασίζεται η συμπερίληψη τους για σκοπούς πολιτικής, αλλά και προετοιμασίας των συνεργατών για ενδεχόμενη ανάπτυξη νέων υποδομών για πιθανή υλοποίηση τους μελλοντικά.

Επιπρόσθετα οι εξελίξεις που προκύπτουν στους πιο κάτω τομείς στα πλαίσια του νέου Σχεδίου είναι οι εξής:

Αλκοόλ

Μέσα από το νέο Σχέδιο Δράσης το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου προωθεί δύο κύριες προτεραιότητες: α) την αποτροπή της βαριάς επεισοδιακής κατανάλωσης, προσβασιμότητας και διαθεσιμότητας αλκοόλ ανάμεσα στα παιδιά και μείωση της επιβλαβούς κατανάλωσης αλκοόλ στους νέους και β) την πρόληψη του συνδρόμου εμβρυϊκού αλκοολισμού και του φάσματος διαταραχής εμβρυϊκού αλκοολισμού και παροχή επαρκούς φροντίδας για τα παιδιά και τις οικογένειες τους. Οι προτεραιότητες αυτές αποσκοπούν στην καθυστέρηση της ηλικίας της πρώτης χρήσης αλκοόλ, στη μείωση και ελαχιστοποίηση των ποσοτήτων κατανάλωσης ανάμεσα σε εφήβους που ενδεχομένως ήδη πίνουν, στη μείωση της βλάβης που υπέστησαν τα παιδιά που ζουν με οικογένειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα με το αλκοόλ όπως επίσης και την προστασία του αγέννητου παιδιού. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν μέσα από διάφορες δράσεις όπως για παράδειγμα:

- εφαρμογή εντατικών ελέγχων σε χώρους αναψυχής όπου συχνάζουν ανήλικα άτομα, και σε υποστατικά που πωλούν αλκοόλ κοντά σε σχολεία που φοιτούν μαθητές ηλικιών 15-18,
- εκπαίδευση στην υπεύθυνη πώληση και διάθεση αλκοόλ και καλές πρακτικές μείωσης της βλάβης για επαγγελματίες φιλοξενίας και διοργανωτές φεστιβάλ και εκδηλώσεων για νέους,
- παροχή στήριξης μέσα από συμβουλευτικές υπηρεσίες ή και εναλλακτικές δραστηριότητες σε παιδιά και τις οικογένειες τους που αντιμετωπίζουν προβλήματα με το αλκοόλ ή και άλλες ουσίες εξάρτησης,
- παροχή εκπαιδύσεων οργανωμένων συνόλων νεολαίας σε θέματα πρόληψης για παρεμβάσεις από νέους για τους νέους,
- διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης από τα ίδια τα παιδιά για τα παιδιά στο περιβάλλον του σχολείου τους και στην κοινότητα,

- παροχή εκπαιδεύσεων γονέων σε γονικές δεξιότητες και στην αντιμετώπιση προκλητικών συμπεριφορών,
- παροχή σύντομων παρεμβάσεων και παραπομπή σε υποστηρικτικές υπηρεσίες εγκύων και θηλαζουσών γυναικών που καταναλώνουν αλκοόλ.

Πρόληψη

Μέσα από το νέο Σχέδιο Δράσης στον Πυλώνα της Πρόληψης προωθούνται τρεις κύριες προτεραιότητες: α) η προώθηση υγιούς τρόπου ζωής ανάμεσα σε παιδιά και νέους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, β) η δημιουργία αποτρεπτικού περιβάλλοντος ως προς τη χρήση και γ) η εφαρμογή προγραμμάτων έγκαιρης παρέμβασης.

Οι προτεραιότητες αυτές αποσκοπούν στην παροχή στήριξης σε άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού για την υιοθέτηση υγιούς τρόπου ζωής, την ενίσχυση της πρόσβασης παιδιών και νέων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες σε υποστηρικτικές υπηρεσίες, την προώθηση περιβαλλοντικών δράσεων για την πρόληψη ή/ και την καθυστέρηση των εξαρτητικών συμπεριφορών στο οικογενειακό περιβάλλον, στο περιβάλλον του στρατού, στο περιβάλλον του σχολείου, στο διαδίκτυο και στην κοινότητα και την εφαρμογή έγκαιρων, πρώιμων παρεμβάσεων σε συγκεκριμένες ομάδες υψηλού κινδύνου.

Ενδεικτικά κάποιες δράσεις οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των πιο πάνω στόχων είναι:

- Εφαρμογή προγράμματος ψυχολογικής στήριξης, εκπαιδευτικής ενίσχυσης και δημιουργικής ανάπτυξης στους τομείς του αθλητισμού, του πολιτισμού και της τέχνης για παιδιά και εφήβους ηλικιών 8-15 ετών και των οικογενειών τους
- Ανάπτυξη και εφαρμογή επιστημονικά τεκμηριωμένου Παγκύπριου προγράμματος δεξιοτήτων για γονείς
- Εφαρμογή των ουροληπτικών ελέγχων στα επίλεκτα σώματα και επέκταση των ελέγχων στα στελέχη της Εθνικής Φρουράς, στους κληρωτούς στρατιώτες και στους Συμβασιούχους οπλίτες
- Προώθηση ανάπτυξης και εφαρμογής διαδικτυακών προληπτικών προγραμμάτων και εφαρμογών βάσει επιστημονικά τεκμηριωμένων πρακτικών

- Παροχή υπηρεσιών πολύ-επίπεδης στήριξης από Δήμους και Κοινότητες (π.χ. κοινωνική/ ψυχολογική και εναλλακτικές δραστηριότητες)
- Προώθηση στήριξης μαθητών και των οικογενειών τους που φοιτούν στο Σύστημα προπαρασκευαστικής μαθητείας

Διασφάλιση παροχής κοινωνικής, ψυχολογικής στήριξης και έγκαιρης παρέμβασης ευάλωτων ομάδων (π.χ. μέσω της δουλειάς στο δρόμο) παγκύπρια.

Θεραπεία και Κοινωνική Επανάταξη

Μέσα από το Σχέδιο Δράσης 2017-2020 στον Πυλώνα της Θεραπείας και της Κοινωνικής Επανάταξης το ΑΣΚ δίνει προτεραιότητα α) στην διασφάλιση της προσβασιμότητας στη θεραπεία και β) στην διασφάλιση επάρκειας υπηρεσιών κοινωνικής επανάταξης.

Στα πλαίσια αυτά με στόχο την:

- αύξηση του ποσοστού των ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τις ουσίες εξάρτησης και αποτείνονται για θεραπεία, το νέο Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη εξειδικευμένων παρεμβάσεων στις δομές τοξικοεξάρτησης για άτομα με διπλή διάγνωση, την αποτελεσματική εφαρμογή της παραπομπής ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τις ουσίες εξάρτησης και βρίσκονται σε επαφή με το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης καθώς και στην τροποποίηση και εφαρμογή του «Περί Θεραπείας Κατηγορουμένων και Καταδικασθέντων Χρηστών ή Ουσιοεξαρτημένων Νόμο» του 2016.
- ενίσχυση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των θεραπευτικών προγραμμάτων και δομών και στη συγκράτηση στη θεραπεία, το Νέο Σχέδιο δράσης περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στη διασφάλιση της ενσωμάτωσης των Προτύπων Ποιότητας Θεραπείας στα θεραπευτικά κέντρα τόσο για την ομάδα στόχο των ενηλίκων όσο και των ανηλίκων που αντιμετωπίζουν προβλήματα με ουσίες εξάρτησης.

Η προώθηση των θεμάτων που αφορούν στην κοινωνική επανάταξη εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα για το ΑΣΚ στο νέο Σχέδιο Δράσης. Πιο συγκεκριμένα, οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στα εξής:

- Ενίσχυση υφιστάμενου μηχανισμού ατόμων που αποφυλακίζονται και αντιμετωπίζουν προβλήματα με τις ουσίες εξάρτησης

- Ανάπτυξη συνεταιριστικών δράσεων με στόχο την κατάρτιση και εργασιακή αποκατάσταση ατόμων με ιστορικό εξάρτησης
- Υποστήριξη της κοινωνικής επανένταξης των ατόμων με ιστορικό εξάρτησης μέσα από την προώθηση της ενεργούς συμμετοχής στην κοινότητα
- Παροχή υποτροφιών από Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης (ΚΙΕ), Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΙΕΕΚ) και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα σε άτομα που βρίσκονται σε περίοδο ευαλωτότητας στη ζωή τους.

Μείωση της Βλάβης

Στον Πυλώνα Μείωσης της Βλάβης προτεραιότητα αποτελεί η προστασία ευάλωτων ομάδων από την έκθεση σε αρνητικές συνέπειες της χρήσης αλκοόλ και παράνομων ουσιών εξάρτησης, με επιμέρους στόχους:

- Μείωση των κοινωνικών συνεπειών και των συνεπειών στην υγεία που συνδέονται με τη χρήση ουσιών
- Μείωση περιστατικών οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ και παράνομων ουσιών
- Προώθηση μέτρων για στήριξη εφαρμογής περιορισμών όσων αφορά την έκθεση των νέων στη διαφήμιση του αλκοόλ και χρήση παράνομων ουσιών

Στο νέο Σχέδιο Δράσης προωθούνται δράσεις για πρόληψη και αντιμετώπιση των μολυσματικών ασθενειών ανάμεσα στα άτομα που αντιμετωπίζουν πρόβλημα χρήσης ουσιών, στην πρόληψη των θανάτων, στη διασύνδεση των ατόμων που εντοπίζονται σε άλλες υπηρεσίες με θεραπευτικά προγράμματα καθώς και η κάλυψη των βασικών τους αναγκών, όπως η διαμονή, η σίτιση και η φροντίδα.

Ρύθμιση και Έλεγχος της Προσφοράς

Ο Πυλώνας Μείωσης της Προσφοράς έχει ως προτεραιότητα την μείωση της εγκληματικότητας που συνδέεται με τη διακίνηση παράνομων ουσιών εξάρτησης και οι στόχοι επικεντρώνονται:

- Μείωση της διακίνησης παράνομων ουσιών εξάρτησης
- Αποτροπή της διακίνησης παράνομων ουσιών εξάρτησης μέσω των νόμιμων εισόδων της Κυπριακής Δημοκρατίας

- Πρόληψη της διαθεσιμότητας και της διακίνησης Πρόδρομων/ Προ-πρόδρομων Ουσιών και Νέων Ψυχοδραστικών Ουσιών
- Πρόληψη της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες που σχετίζονται με τις παράνομες ουσίες εξάρτησης

Οι πλείστες δράσεις του εν λόγω Πυλώνα εφαρμόζονται διαχρονικά και σε συνεχή βάση με επιτυχία. Οι προκλήσεις που παρατηρούνται στον τομέα αυτό αφορούν στην ενίσχυση της στελέχωσης και του εξοπλισμού στις μαρίνες και στα αεροδρόμια, στον εκσυγχρονισμό των σχετικών νομοθεσιών, στην εφαρμογή των νέων δεικτών παρακολούθησης της μείωσης της προσφοράς και στην αναβάθμιση του Τοπικού Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) για τις νέες ψυχότροπες ουσίες.

Διεθνείς Σχέσεις

Η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για αντιμετώπιση του φαινομένου έχει τεθεί ως προτεραιότητα στο νέο Σχέδιο Δράσης. Συγκεκριμένα, θα προωθηθεί η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας τόσο από το ΑΣΚ όσο και από τους συνεργάτες του σε επίπεδο ΕΕ, Ηνωμένων Εθνών και Συμβουλίου της Ευρώπης.